

آثار و برکات اعتقاد به امام مهدی علیه السلام

مؤلف:

سمانه وداد

سروشانه: وداد، سمانه، ۱۳۶۳-

عنوان و نام پدیدآور: آثار و برکات اعتقاد به امام مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف / مولف سمانه وداد.

مشخصات نشر: قم؛ میراث ماندگار، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهیری: ۷۰، ص ۵/۲۱۰۵-۵/۲۱۰۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶-۰۰-۳۱۴-۲۲۱-۳

و ضعیت فهرست نویسی: فیبا

پادداشت: کتابنامه، ص ۶۴-۶۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: مهدویت؛ Mahdism

موضوع: محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق. - - - یاری

Muhammad ibn Hasan, Imam XII -- Assistance

رده بندی کنگره: BP۲۲۴

رده بندی دیوبی: ۴۶۲/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۹۷۰۲۷۸

آثار و برکات اعتقاد به امام مهدی

■ مولف: سمانه وداد

■ انتشارات: میراث ماندگار

■ صفحه آرایی: محمدحسین عربزاده

■ نوبت چاپ: اول ۱۴۰۳

■ تیراز: ۵۰ جلد

■ چاپخانه: مبین

■ قیمت: ۷۵,۰۰۰ تومان

■ شابک: ۹۷۸-۶-۰۰-۳۱۴-۲۲۱-۳

انتشارات میراث ماندگار

خیابان معلم ساختمان ناشران، طبقه ۳، بلاک ۳۱۸

فهرست

۸	مقدمه
۱۰	تعريف و تبیین موضوع
۱۱	ضرورت و اهمیت موضوع
۱۳	بررسی سه منبع دست اول
۱۸	فصل اول
۱۸	معرفت شناسی
۲۱	الف) لزوم حجت مذا روحه رسین
۲۵	ب) ضرورت شناخت آنام عذر
۲۵	- دلایل عقلی
۲۵	- دلایل نقلی
۲۷	ج) اثبات وجود حضرت مهدی (عج)
۳۱	د) مهدی باوری تنها راه رسیدن به معرفت سداوند و قآن
۳۳	ه) آشنایی با برخی از حقوق آن حضرت
۳۴	اول: حق وجود و هستی
۳۴	دوم: حق بقدار دنیا
۳۵	سوم: حق فرابت و خویشاوندی پیغمبرا
۳۵	چهارم: حق منعم بر متنعم و حق واسطه‌ی نعمت
۳۶	پنجم: حق هدایت و تعلیم
۳۷	«فصل دوم»
۳۷	آثار مهدی باوری
۳۷	الف) حیات انسان و هدایت او
۳۸	ب) قبولی اعمال
۴۰	ج) ترفیع درجه و رتبه‌ی انسان

۴۱.....	د) وصول به مرتبه‌ی شهدا و اولیا
۴۲.....	آشنایی با سیره‌ی حضرت آشنا
۴۲.....	الف) جود و کرم حضرت
۴۳.....	ب) اخلاق حضرت
۴۵.....	ج) علم حضرت
۴۵.....	د) رافت و رحمت حضرت
۴۷.....	راه رمای برای سلوک مهدوی
۴۷.....	ان) نزوم توجه به تمام دستورات دینی
۴۸.....	ب) تهدید نفس رکسب فضایل اخلاقی
۴۸.....	ج) تمسک ب ولا حضرت صاحب الامر
۵۰.....	آثار مهدی زیستی
۵۰.....	الف) پارسایی و تقوا
۵۰.....	ب) سلامت روانی و آرامش خان
۵۱.....	ج) صبر و پایداری
۵۲.....	د) پویایی و فعالیت
۵۳.....	اقسام یاری امام عصر(عج)
۵۳.....	الف) یاری امام عصر <small>ع</small> با قلب
۵۴.....	ب) یاری امام زمان <small>ع</small> با زبان
۵۴.....	۱- تهدیب زبان
۵۵.....	۲- تبلیغ دین و نشر فضایل ائمه <small>ع</small>
۵۶.....	۳- امر به معروف و نهی از منکر
۵۷.....	۴- محبوب کردن حضرت ولی عصر <small>ع</small>
۵۷.....	ج) یاری امام عصر <small>ع</small> با عمل
۵۹.....	«فصل سوم»
۵۹.....	سیره‌ی مهدی یاوران
۵۹.....	الف) ایمان استوار و کامل
۶۰.....	ب) تواضع و فروتنی
۶۱.....	ج) عابدان شب و یاوران قرآن

۴۱.....	د) وصول به مرتبه شهدا و اولیا
۴۲.....	آشنایی با سیره حضرت
۴۲.....	(الف) جود و کرم حضرت
۴۳.....	ب) اخلاق حضرت
۴۵.....	ج) علم حضرت
۴۵.....	د) رأفت و رحمت حضرت
۴۷.....	راهنماهی برای سلوک مهدوی
۴۷.....	(ا) ایم توجه به تمام دستورات دینی
۴۸.....	(ب) تهذیب اس و سب فضایل اخلاقی
۴۸.....	(ج) تمسک ب بیت حضرت صاحب الامر <small>ع</small>
۵۰.....	آثار مهدی زیستی
۵۰.....	(الف) پارسایی و تقاو
۵۰.....	(ب) سلامت روانی و آرامش خاطر
۵۱.....	(ج) صبر و پابداری
۵۲.....	(د) پریایی و فعالیت
۵۳.....	اقسام یاری امام عصر(ع)
۵۳.....	(الف) یاری امام عصر <small>ع</small> با قلب
۵۴.....	(ب) یاری امام زمان <small>ع</small> با زبان
۵۴.....	- تهدیب زبان
۵۵.....	- تبلیغ دین و نشر فضایل ائمه <small>ع</small>
۵۶.....	- امر به معروف و نهی از منکر
۵۷.....	- محبوب کردن حضرت ولی عصر <small>ع</small>
۵۷.....	(ج) یاری امام عصر <small>ع</small> با عمل
۵۹.....	«فصل سوم»
۵۹.....	سیره مهدی یاوران
۵۹.....	(الف) ایمان استوار و کامل
۶۰.....	(ب) تواضع و فروتنی
۶۱.....	(ج) عابدان شب و یاوران قرآن

۶۲	د) بصیرت و آگاهی
۶۳	فصل چهارم «
۶۳	آثار مهدی یاوری
۶۳	الف) یاد حضرت
۶۳	ب) مدد حضرت
۶۴	ج) دیدار حضرت
۶۵	«نتیجه گیری»
۶۶	پیشنهاد
۶۷	منابع و مأخذ

مقدمه

۵- چنان سخن از یگانه حجت باقی مانده حضرت خاتم الانبیا بقیة الله الاعظم صلوات الله علیه و آله و سلم و دشوار است، لیکن به حول و قوه‌ی الهی و با عنایات حضرتش، مجده اسی با عنوان آثار و برکات اعتقاد به امام عصر علیه السلام تهیه و تدوین گردیده برای بیرونیت ساخت مقدس حضرتش.

امید است مورد قبول آن باور واقع شده و نجات بخش روزی یابد که نه فرزند کمک یار انسان باشد و نه سر.

مجموعه‌ی حاضر درسه بخش اصلی نام های:

مهدی باوری؛ مهدی زیستی؛ مهدی یاوری آوری شده که به انسان کمک می‌کند با داشتن اعتقاد و معرفتی که نسبت به امام عصر خویش دارد به زندگی مهدوی متصف شده و این مهدی زیستی او را به عرصه‌ی مهدی یاوری سوق می‌دهد.

آنچه در این مجموعه در صدد بیان آن هستیم این است که می‌توان با داشتن معرفتی نسبت به سیره‌ی آن وجود مقدس، آن منبع فیض الهی به زندگی ای نایل شد که مورد رضای آن بزرگوار است چراکه شناختی مطلوب است که انسان را همسو و همراه ایشان کرده و خواه ناخواه این همراهی و

پیروی او را جزء یاران خاص حضرت قرار دهد. آن گاه می‌شود که مشمول
دعای خیر و مدد خاص ایشان می‌شویم. ان شاء الله.

به امید روزی که شاهد ظهورش باشیم در سرزمین وحی در حالی که
تکیه زده بر کعبه و ندای یا اهل العالم انا بقیه الله او در تمام جهان طین
انداز می‌شود. ان شاء الله.

تعريف و تبیین موضوع

کتاب حاضر آثار و برکات اعتقاد به امام مهدی است.

«در فرهنگ دینی، قران و روایات بحث معرفت و شناخت امام و اعتقاد به او، از اهمیتی ویژه برخوردار است به گونه ای که در ردیف اصول اعتقادی دینی؛ توحید، نبوت و معاد قرار گرفته است.

در واقع اعتقاد به وجود امام در هر زمانی واجب است و به موجب دلایل عقلی و ندیم، ایمان قلبی بدون شناخت امام زمان تحقق نمی پذیرد، زیرا که پیروی کردن با وطن معرفت و شناخت امکان ندارد.»^۱ لذا در ابتدای این کتاب به این مسأله می پردازم.

«معرفت امام زمان آن گزینه نواز است که از مرگ جاھلی برخاند که بتوانیم با شناسایی امام عصر خود از هدایت های او بپره مند شویم و اوامر و نواہی او را پاس بداریم و گرنه صرف این که بدانیم چه کسی در عصر حاضر امام ماست، بی آنکه این امام تاثیری در زندگی و آن و ترک ما داشته باشد، نمی تواند مایه نجات و رستگاری ما باشد.»^۲ لذا در بخش دوم به این مهم (مهدي زیستي) می پردازم.

از طرفی زندگی مهدوی، انگیزه ای دیگر را در وجود انسان بر می انگیزاند و او را به عرصه مهدی یاوری فرامی خواند و به انسان کمک می کند تا

-۱- ر.ک: عاطفه، احمدی سعدی، سمیه فرزاد فر، تهران ۱۴ گفتار پیرامون شناخت امام عصر، نارس، بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود، ۱۳۸۵، ص ۲۰.

-۲- ر.ک: همان، ص ۲۱.

جزء اعوان و انصار حضرت قرار گیرد. آن گاه می‌باشد که انسان مشمول عنایات خاص حضرتش قرار می‌گیرد و به وصال محبوبش می‌رسد که در بخش سوم به این مسأله (مهدی یاوری) می‌پردازم.

امید است مقبول حضرت باری تعالیٰ و همچنین حضرت ولی عصر علیه السلام واقع شود.

ضرورت و اهمیت موضوع

اهل بیت علیهم السلام واسطه‌ی فیض ما هستند. معرفت امام سرچشمه‌ی خیر کثیری است که خداوند متعال با اهدای آن بر بندگان منت نهاده و آن را از بقیه‌ی نعمت‌ها، بزرگ نر نتواند است. در برخی روایات، معرفت خداوند به معرفت امام تعبیر شده است^۱.

امام حسین علیه السلام در پاسخ ما، رفرف اللہ؟ فرمودند: «معرفت اهل کل زمان امام‌هم الَّذِي يَحِبُّ عَلَيْهِم طاعته». ^۱ معرفت شد خواهد امام خود است که اطاعت او بر ایشان واجب است. لذا اگر کسی امام زمان علیه السلام را نشناسد در واقع از گمراهی زمان جاھلیت خارج نشده و از دین و آیین او نمی‌تواند هرگاهی نبرده از این جهت می‌توان گفت صرف نیازی که برای تحصیل معرفت به امام زمان خویش داشتم مرا به تحقیق در این مقوله واداشت.

«از طرفی می‌توان گفت، شناخت نام مبارک امام، نام والدین او، تاریخ تولد، آغاز مدت امامت، نکاتی از این دسته معرفت به حسب و نسب امام

۱- محمد باقر، مجلسی، بحار الانوار، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۲، ج ۲۳، ص ۱۱.

است و این رتبه از شناخت پایین ترین رتبه‌ی شناخت مقام منبع امامت و امام است این دانستنی‌ها گرچه تا اندازه‌ای لازم و در بعضی موارد ضروری است اما چندان مهم و کافی نیست. حقیقت معرفت به امام آن است که از راه معرفت امامت به دست آید.^۱

«کسی که امام را انسان کامل معصوم و آن که اطاعت‌ش از سوی خداوند شمرده شده بشناسد و بداند که امام زنده و حاضر است و اعمال ما را می‌بیند و رفیامت صاحب مقام شفاعت است، از برکات و آثار بی نظیر معرفت امام بهروء می‌شود و به کمال زندگی معقول بار یافته و از مرگ جاهلی می‌رهد.»^۲

لذا ضروری است به اثر ع مهدی، باوری به دنبال دارد و آن هم زندگی مهدوی است، پرداخته شود.

از این رو لازم می‌دانم به مبحث مهدی ع که در واقع راهنمای وصال کسانی می‌باشد که متصف به زندگی مهروء ع شده‌اند و لذا به مقامی می‌رسند که ائمه آرزوی رسیدن به آن مقام را داشته‌اند همان یاوری حجۃ بن الحسن العسكري ع می‌باشد.

امام حسین ع در این باره می‌فرمایند: «لو ادرکته لخدمته أيام حیاتی.»^۳ اگر او را درک نمایم تمام روزهای زندگی ام را وقف خدمت گزاری به او خواهم کرد.

۱- ر.ک: عبدالله، جوادی آملی، امام مهدی ع موجود موعود، قم، اسراء، ۱۳۸۷، ص ۴۱.

۲- ر.ک: همان، ص ۴۴.

۳- ر.ک: همان جا؛ به نقل از موسوعه کلمات امام حسین ع، ص ۶۶.

من در ابتداء به چند کتاب از متقدمین اشاره می‌کنم.

۱- مکیال المکارم فی فوائد الدعا للقائم، نوشته محمد تقی موسوی اصفهانی.

۲- کمال الدین و تمام النعمة نوشته ابن بابویه قمی (شیخ صدوق)

۳- مهدی موعود ترجمه ج ۱۳ بحار الانوار، نوشته محمد باقر مجلسی و ترجمه علی دوانی.

۴- الایبه رشتہ محمد بن حسن طوسی.

۵- منتخب ابریشم لطف الله صافی گلپایگانی.

همچنین به معزز، جلد کتاب که از متأخرین به جای مانده می‌پردازم.

۱- در انتظار ققنوس کاوشند در قلمرو موعود شناسی و مهدی باوری تألیف ناصر هاشم العمیری ترجمه مهدی علی زاده.

۲- جلوه‌های پنهانی امام عصر رثیق^{۱۰} پیر، حسین علی پور.

۳- ترسیم آفتات تألیف رسول عربان.

۴- سیمای آفتات (سیری در زندگانی حضرت مهدی^{۱۱}) تألیف حبیب الله طاهری).

۵- امام مهدی موعود تألیف عبدالله جوادی آملی.

بررسی سه منبع دست اول

مکیال المکارم فی فوائد الدعا للقائم، نوشته محمد تقی موسوی اصفهانی ترجمه سید مهدی حائری قزوینی می‌باشد. این اثر کتابی ارزشده و

ابتكاری مهم است. مؤلف بسیاری از مطالب مربوط به عقیده‌ی مهدویت و موضوع حضرت حجت را تحت عنوان دعا برای آن حضرت و تضرع به درگاه الهی برای حفظ وجود شریفش از ناملایمات و آفات مورد بررسی قرار داده است.

این کتاب مشتمل بر بحث‌های مختلف و بسیار با اهمیت در زمینه‌های حدیث، فقه، کلام و رجال حتی فلسفه و ادبیات است که با اسلوب بدی و سبک جالبی و نتیجه گیری‌های درستی توأم می‌باشد.^۱ کتاب حاضر دشت بخش تدوین یافته که اشاره‌ای مختصر به آن می‌کنم. بخش اول: وجوب ننانت امام زمان ع از منظر عقل و روایت.

بخش دوم: اثبات امامت حضرت حجۃ بن الحسن العسكري ع به وسیله‌ی احادیث متواتر و معجزات و کرامات خود حضرت.

بخش سوم: حقوق حضرت نسبت به ^۱ یعنی آن.

بخش چهارم: ویزگی‌ها و جهاتی که در وجود امام می‌باشد و مایه‌ی لزوم دعا برای ایشان است.

بخش پنجم: نتایج دعا برای فرج.

بخش ششم: اوقات و حالات تأکید شده برای دعا.

بخش هفتم: چگونگی دعا برای تعجیل فرج.

بخش هشتم: تکالیف بندگان نسبت به آن حضرت.

۱- سید محمد تقی، موسی اصفهانی، مکیال المکارم فی فوائد الدعا للقائم، سید مهدی، حائری، قم، اسوه، ۱۳۸۵، ج ۲، ص ۳۱.

در این کتاب علی رغم پرداختن به مباحث مختلف در بحث آثار و برکات اعتقاد به امام عصر^{علیه السلام} اشاره‌ای نشده است.

۲- کمال الدین و تمام النعمة، تألیف ابن بابویه قمی (شیخ صدوق) ترجمه منصور پهلوان می‌باشد. این کتاب از مقدمه‌ای تشکیل شده که دارای ۵۵ فصل می‌باشد. مقدمه‌ی این کتاب حدود یک پنجم کتاب را تشکیل داده است و تأمل مباحث کلامی در اثبات درستی عقیده امامیه در باب امام قائم و سخ به شباهات زیدیه و اسماعیلیه و سایر فرق غیر اثنی عشره می‌باشد. می‌زان^{است} این کتاب یکی از اصیل ترین و درخشان‌ترین آرمان‌ها و وعده‌های انبیاء^{علیهم السلام}. یعنی اعتقاد به مهدی موعود^{علیه السلام} به رشته تحریر درآمده است.^۱

«شیخ صدوق در کتاب کمال^{علیه السلام} این از این اعتقاد اصیل امامیه سخن می‌گوید و درستی آن به مانند تمامی کتاب‌های آسمانی و آیات قرآنی و احادیث معصومین^{علیهم السلام} است و اگر کسی منکر این اعتقاد باشد منکر انبیای الهی و پیامبر اکرم^{صلی الله علیه و آله و سلم} و ائمه طاهرین^{علیهم السلام} گردیده است... حتمت دیگری که در ارزش و اعتبار این کتاب دخیل است شأن و منزلت عدالت و منزلت عدالت و وثاقت و جایگاه ویژه‌ی نویسنده‌ی این کتاب می‌باشد به گونه‌ای که شاید هیچ یک از علمای بزرگوار اسلام در این جهات به پایه‌ی وی نرسد.»^۲

۱- رک: محمد بن علی ابن بابویه، قمی (صدوق)، اکمال الدین و تمام النعمة، منصور، پهلوان، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۰، ص ۷.

۲- همان، ص ۱۰.

در این کتاب به مطالب زیر پرداخته شده است:

- ۱- اثبات غیبت و حکمت آن و شباهات درمورد آن و پاسخ به آنها.
- ۲- غیبت بعضی از پیامبران از جمله ادريس، صالح، ابراهیم، یوسف.
- ۳- علت نیازمندی به امام و روایات ائمه درباره غیبت امام دوازدهم.
- ۴- توقیعات امام عصر
- ۵- ثواب انتظار فرج.
- ۶- نشانه‌های ظهور حضرت مهدی

در این کتاب، با وجه به کامل بودن موضوعاتی که به آن پرداخته شده از بررسی آثار و برکات احادیث امام زمان

دوری کرده است.

۳- مهدی موعد ترجمه ۱۲ بحار الانوار تألیف محمد باقر مجتبی ترجمه علی دوانی می‌باشد. این کتاب بر اساس روایات اسلامی به نقل از شیعه و سنتی می‌باشد. ولی مولف دا اب را از مباحث عقلی و نقلی و شواهد تاریخی از منابع خودی و بیگانه وردست از منکران وجود اقدس آن حضرت خالی نگذاشته است. سبک نثر نویی آن ساده و قابل فهم عموم می‌باشد و از لحاظ حروف چینی طوری می‌باشد که احادیث پی در پی مخلوط نمی‌شد و خواننده را کسل نمی‌کند.

هرچه معنی لغات و تعبیرات بوده در خود متن هنگام ترجمه‌ی لفظ به کار برده شده است که این از محاسن کتاب می‌باشد.^۱

۱- حسین بن محمد ولی، ارمبه‌ای، مهدی موعد (ترجمه ج ۱۳ بحار الانوار)، قم، اسوه، ۱۳۸۵، ص ۹۵.

این کتاب در ۳۶ باب تدوین یافته است. موضوعات اشاره شده مختصراً به شرح ذیل می‌باشد.

- ۱- ولادت حضرت، نام‌ها، لقب‌ها، کنیه‌های حضرت، صفات باز و آیاتی که در روایات اهل بیت تأویل به ظهور امام زمان شده است.
 - ۲- گفتار شیخ طوسی در اثبات وجود حضرت و اعترافات وارد و پاسخ به آن.
 - ۳- معجزات از ایشان رسیده و سفرای حضرت در غیبت کبری.
 - ۴- مدعیان درویز بیت.
 - ۵- احوال کسانی که به دیدار حضرت نایل شده اند.
 - ۶- علت غیبت و چگونگی انفاس مردم از ایشان در طول غیبت و امتحان شیعه و انتظار فرج و فضیلت و علامات ظهور.
 - ۷- سیرت و اخلاق حضرت در آن زمان راه ایل یاران حضرت و رجعت و آنچه بعد از ایشان روی می‌دهد.
- در این کتاب به آثار و برکات اعتقاد به امام زمان بداخته نشده است.